

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 89 1 П 015535 19 Рев 2
Бања Лука, 15.01.2020. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља М.С., кога заступа пуномоћник Ж.Б., адвокат из Ш., против туженог „П. П.“ д.о.о. И.С., кога заступа пуномоћник Д.Ј., адвокат из И.С., ради исплате дуга, вриједност спора 34.476,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број 89 1 П 015535 19 Гж 3 од 23.04.2019. године, на сједници вијећа одржаној дана 15.01.2020. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се усваја, обје нижестепене пресуде се преиначавају тако што се тужени обавезује да тужитељу исплати износ од 34.476,00 КМ, са законском затезном каматом почев од 01.01.2008. године па до исплате, као и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 11.126,00 КМ, у року од 30 дана.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Сокоцу, Одјељење у Источном Сарајеву број 89 1 П 015535 09 П од 20.04.2017. године захтјев тужитеља да се тужени обавезе да му исплати износ од 34.476,00 КМ, са законском затезном каматом почев од 01.01.2008. године па до исплате, као и захтјев за накнаду трошкова парничног поступка, су одбијени као неосновани. Тужитељ је обавезан да туженом надокнади трошкове поступка у износу од 9.018,75 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Источном Сарајеву број 89 1 П 015535 19 Гж 3 од 23.04.2019. године, жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужитељ због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужени предлаже да се изјављена ревизија одбије.

Ревизија је основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се тужени обавезе да му, на име испоручених 114 комада товних свиња, исплати износ од 34.476,00 КМ, са законском затезном каматом, уз накнаду трошкова поступка.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да су парничне странке биле у пословном односу и да је тужитељ туженом испоручивао товне свиње ради производње и прераде меса; да је тужитељ дана 17.11.2007. године туженом испоручио 114 комада свиња, укупне тежине 13.260 килограма, по цијени од 2,60 КМ по килограму, што укупно износи 34.476,00 КМ; да је према исказу свједока В.П. (запослен код туженог као возач) за испоручене свиње плаћање извршено готовински тако што је он лично предао новац тужитељу, без признанице; да је према исказу свједока П.Б. (кооперант туженог) код возача В.П. стајала црвена коверта у којој су биле паре и исту је лично примио тужитељ.

На темељу тих чињеница, полазећи од одредаба члана 12, 13. и 21. став 1. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО), примјеном правила о терету доказивања, првостепени суд је закључио да тужитељ није доказао наводе тужбе да му нису плаћене испоручене свиње, а да је исказима саслушаних свједока тужени доказао да је извршио плаћање тужитељу. Сагласно томе, првостепени суд је судио тако што је захтјев тужитеља у цјелости одбио као неоснован.

Одлучујући о жалби тужитеља, другостепени суд је прихватио закључак првостепеног суда да је између странака настао облигациони однос у смислу одредбе члана 26. ЗОО, те да је настала обавеза туженог, као примаоца робе, на исплату цијене у износу од 34.476,00 КМ. Другостепени суд је, даље, становишта да је првостепени суд правилно оцјенио изведене доказе, те налази да, кад се примјени правило о терету доказивања, тужитељ није доказао основаност тужбеног захтјева. У одговору на жалбене наводе, становишта је да износ извршене уплате није морао бити проведен у пословним књигама туженог, као и да се испуњење обавезе није морало доказати искључиво финансијском документацијом. Сагласно томе, другостепени суд је изјављену жалбу одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одлука другостепеног суда није правилна ни законита.

Према чињеницама утврђеним у поступку пред првостепеним судом, предузеће „Ж.“, чији је власник тужитељ, је са туженим било у дугогодишњем пословном односу испоруке свиња. Мимо тог односа, у неколико наврата (према исказима тужитеља и законског заступника туженог, који су у овом дијелу сагласни) тужени је непосредно од тужитеља (мимо предузећа „Ж.“, а ради избјегавања плаћања ПДВ), преузео свиње. Између странака није спорно да је спорна испорука свиња преузета од тужитеља лично, а не путем његовог предузећа.

Према исказу тужитеља, суду датом у својству парничне странке, када је вршена испорука од стране тужитеља лично, плаћање је било готовински. У свом исказу законски заступник туженог потврђује да је плаћање било „у кешу“ када су свиње преузимане од тужитеља, као у конкретном случају. Тужени, даље, наводи да је купопродајну цијену за испоручених 114 комада свиња, у укупном износу од 34.476,00 КМ, послао по возачу В.П., који је ишао на утовар робе и са којим је био

П.Б. (кооперант туженог). Свједок В.П. у свом исказу наводи да је лично тужитељу, у канцеларији „Ж.“ предао новац, те да је исплати био присутан и П.Б. Свједок П.Б. наводи да је био присутан када је возач В.П. предао тужитељу црвену коверу са новцем, коју је тужитељ оставио на висећу у канцеларији, а свједоку је В.П. рекао да се у коверти налази новац.

Кад се прихвате чињенице које произлазе из наведених исказа, да је у идентичним ситуацијама плаћање вршено „у кешу“, мимо књиговодствене евиденције туженог, а ради избјегавања плаћања пореза на промет, за разлику од нижестепених судова, овај суд цијени да искази свједока В.П. и П.Б. (кад се имају у виду њихови наводи) нису довољни за поуздан закључак да је тужени исплатио тужитељу купопродајну цијену по спорној испоруци свиња. Наведено код тога да је свједок В.П. запослен код туженог, а да је свједок П.Б. кооперант туженог, па се њихови искази ипак морају узети са резервом. Поред тога, према овим исказима, новац је дат тужитељу у коверти, без бројања, те без било какве признанице (која се може лако сачинити) да је новац исплаћен, иако се не ради о малом новчаном износу. При томе је тужитељ потписао улаз робе број 127/07 од 17.11.2007. године. Тим улазом робе, у свом исказу, свједок В.П. наводи да је правдао исплату новца. Међутим, из овог документа је видљива једино количина преузете робе, појединачна, те укупна цијена, али на истом није констатовано да је купопродајна цијена исплаћена (тужитељ у свом исказу наводи да је као физичко лице потписивао пријем новца приликом ранијих испорука). Поред тога, мало је вјероватно да би тужитељ устао са предметном тужбом да му је тужени измирио купопродајну цијену.

Код таквог стања ствари, правилна примјена правила о терету доказивања, прописаног одредбама члана 7, 123. и 126. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП), по оцјени овога суда доводи до јединог могућег закључка - да тужени изведеним доказима није доказао да је испунио своју обавезу из предметног пословног односа са тужитељем, док између странака није ни спорно да је тужитељ своју обавезу испунио. Тиме тужитељ, у ревизионим наводима, основано наводи да је другостепени суд погрешно примјенио правило о терету доказивања.

Сагласно наведеном, изјављену ревизију је ваљало усвојити и нижестепене пресуде преиначити тако што је, у складу са одредаба члана 454. и 516. ЗОО, тужени обавезан на плаћање утуженог износа, са законском затезном каматом од доспијећа плаћања купопродајне цијене (члан 277. став 1. ЗОО), примјеном одредбе члана 250. став 1. ЗПП.

Како је на описани начин побијана пресуда преиначена, тако да је тужитељ у коначном успио у овој парници, то је примјеном одредбе члана 386. став 1. и 397. став 2. ЗПП преиначена и одлука о трошковима поступка, те је тужени обавезан да тужитељу надокнади трошкове цјелокупног поступка. Утврђујући висину трошкова тужитеља, одлучујући у оквиру стављеног захтјева за накнаду трошкова, овај суд је примјенио тарифне бројеве 2, 9. и 12., те члан 6. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 68/05). Тужитељу у складу са наведеним припада накнада на име састава тужбе (са паушалом, што је према испостављеном трошковнику једина парнична радња за коју је затражен паушал) у износу од 750,00 КМ, накнада на име заступања на рочиштима 06.03.2013., 17.09.2013., 25.10.2013., 14.03.2014. и 07.05.2014. године у износима од по 600,00 КМ, те на име

приступа на рочишта од 08.12.2012., 15.04.2013. и 11.12.2013. године у износима од по 300,00 КМ, те на име одсуства из канцеларије износ од 840,00 КМ, што са ПДВ износи 6.423,00 КМ (према трошковнику од 07.05.2014. године). Тужитељу припада и накнада састава жалбе од 05.09.2015. године у износу од 900,00 КМ, заступања на рочиштима од 02.03.2017. и 20.04.2017. године у износима од по 600,00 КМ, те на име одсуства из канцеларије износ од 120,00 КМ, што са ПДВ износи 2.597,00 КМ. Тужитељ је имао и трошак састава жалбе од 21.11.2017. године и састава ревизије, обоје по 1.053,00 КМ (са ПДВ), односно имао је трошкове у укупном износу од 11.126,00 КМ, па је тужени обавезан да му исплати накнаду у том износу. Тужитељу нису признати трошкови судске таксе, јер у спису нема доказа да је такса плаћена, те му нису признати трошкови превоза за пуномоћника адвоката на релацији Шамац-Источно Сарајево-Шамац, јер се по оцјени овог суда у овом дијелу не ради о нужним трошковима у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић